

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 60. ANULU XII.

Sabiu, in 214 Augustu 1864.

tru provinciile din Monarchia pe unu ann 8 fl. era pe o jumătate de ann 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe ann 12 pe 1/2 ann. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litero mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. s. pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. fa

Telegrafulu este de doua ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditu'a foiei; pe afara la c. r. poste, cu hani gata, prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe ann 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de ann 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Diet'a transilvana.

Siedinti'a din 4/16 Iuliu 1864.

(Desbaterile asupr'a legii electorale.)

Dupa citirea protocolului in limb'a romana si dupa ce Dr. Ratiu predă petitiunile mai multor comune magiario-romane dela graniti'a Moldaviei pentru stergerea tacselor de lazuitu, Vice-pres. Alduleanu, care duce presidiulu, pune la ordinea zilei propozitiunea a trei'a reg. pentru conchiamarea, compunerea si activitatea dietei. Dupa ce se citește operatulu comisiunei (comunicatu de noi nr. in 57, 58 si 59), in tote 3 limbile Obert ca refert. minoritatea ia cuventulu, pentu de a comentá operatulu minoritatei, si purcediendá dela problem'a dietei: de a face o constitutiune noua pe bas'a celei vechi, pervine la acsiom'a, ca spre a se manifestá in tiera vointi'a tuturor, reprezentanti'a tierci trebuie sa fia o icona credincioasa a totalitatei poporului; de aceea reprezentanti'a cea adeverata va trebuia sa fia o reprezentantia a tuturor intereselor, a tuturor claselor.

Cu unu cuventu pe candu maioritatea comitetului va numai anumite cercuri electorale, pe atunci minoritatea cerca a se face compunerea dietei dupa reprezentatiunea intereselor. Si dupa ce Obert apoi citește proiectulu minoritatii in limb'a germana si se decide, ca citirea romanésca si unгурésca pentru scurtarea timpului sa se tréca: siedinti'a se ncheia.

Siedinti'a din 6/18 Iuliu.

(Desbaterea generala asupr'a legii electorale.)

Dupa citirea protocolului in limb'a magiara, Obert propune, a se face intrebarea pentru spriginirea votului minoritatii, care se sprigineste. Gavriilu Manu vorbesce in contr'a operatului minoritatei, crediendu ca prin priimirea aceluia diet'a transilvana s'aru degrada la starea dietelor germano-slavice. C. Schmidt purcede dela diet'a din an. 1781, care antai'a data a facutu o ordine dietala in Transilvania. Apoi tragendu o paralela intre operatulu maioritatii si alu maioritatii, si espunendu, ca nici unulu nici altulu nu-lu multiameste deplinu, mai cu séma pentruca nu vede in nici unulu asiguratulu dreptulu minoritatii dietale: de a se face in reprezentatiunea catra Imperatulu, amintire si despre parerile si dorintiele ei, propune, ca raportulu comitetului sa se predé comitetului pentru impartirea tierci, care aducendu la consonantia proiectulu maioritatii si alu minoritatii si avendu inaintea ochiloru si impartirea cea noua a tierci sa elaboreze unu proiectu nou, si a dou'a, ca dupa decisiunea art. XI. din 1791 se ventileze intrebarea, ca cum si candu sa fia ertatu minoritatii in dieta, a se priimi si votulu ei cu motivare cu totu in reprezentatiunea catra Imperatulu, si astfelu a se aduce la p. n. cunoscintia. — Propunerea afla spriginire.

Koronc'a staruiesce, ca diet'a sa intre neamanatu in pertractarea meritoria a obiectului. Binder apera sistem'a reprezentatiunei staturilor; ear despre proprietarii mari dice, ca deca ei nu vinu la dieta, nici ca au lipsa de a fi reprezentati; apoi lauda class'a cetatieniloru ca factorulu celu mai insemnatu alu culturei.

Eppulu Fogaras i indémna diet'a a se pazi de ambe extremele: atatu de democratia, catu si de absolutismu; ear catu pentru pertractarea obiectului, crede, ca sa se pertracteze indata. Puscariu si Vlass'a vorbescu pentru proiectulu comitetului si contr'a institutiuniloru din provincie germano-slavice, si astfelu in contr'a reprezentatiunei intereselor; ear Br. Friedenfels, neaflandu mare diferentia intre votulu minoritatii si alu maioritatii, se marginesce a face numai unele reflessiuni mai multor antevorbitori. De

altmintrea sprigineste institutulu regalistoru ca unu dreptu maiestaticu, n'are nimicu in contra ca sa se incepa desbateria indata, si sprigineste inca inainte propunerea lui C. Schmidt, ca la tota intemplarea minoritatii dietale sa i se pastreze dreptulu a-se lua si votulu ei la protocolu si a se aduce la cunoscintia Monarchului impreuna cu alu maioritatii

Cons. Iakob ca reprezentantele regimului staruiesce a se lua proiectulu la partractare neamanata.

Votarea pentru propunerea lui Schmidt si vorbirile finale ale referintiloru sa lasa pe siedinti'a urmatore.

Despre autonomi'a bisericei gr. or. din Austri'a.

(Continuare din n-rii. 58 si 59.)

2. Despre dieces'a Oradiei mari.

Se adevereste in testu, cum ca dieces'a acest'a inca dintru inceputu curatu romanésca a statu in viétia sub regele Ungariei Ladislau pre la an. 1069., si cumca dens'a de si in sot'a 15 a mai capetatu si coloni serbi pre bunurile brancovicene; totusi nu a incetatu si de aci inainte a fi sufragana Mitropoliei romanesci ortodocse din Alb'a-Iuli'a pana la catastrofele seiute, cari suntu: infintiarea Ierarchiei serbesci in Carlovitiu, trecerea Mitropolitulu romano-ortodocsu din Alb'a Iuli'a, apoi si a unei parti din dieces'a Oradiei-mari la unire cu biserica Romei.

Din o parte a romanesci diecese dela Oradea-mare si din desfiintiat'a in an. 1695. prin Ierarchi'a serbésca diecesa a Ienopolei—iera romanésca—si acest'a din tier'a „Влашка“ s'a nascutu apoi dieces'a Aradului.

3. Despre dieces'a metropolitana a Timisiorei si a Lipovei.

Temisiore'a si Lipov'a au fostu inca din vechime scaune de episcopate romanesci, intre cari celu d'antaiu cu titulu de metropolia.

Acesta titulu a re'nviatu in an. 1737, precumu se vede din urmatoriulu documentu suscrisu si siglatu de Patriarchulu Arsenie Ioanovicu: „Arcenii Бжеис милостию Святая, Восточная, апостольская и Иеросолимо-каголическая церкви православной Архиепископ' Пекский, всем же серблем' и болгаром' и всего Иллирика Патриарх' и проч.— Юкоже от' Первопрестолников' и стиппа влагодчестия нашего Богопроведников' и блажения' и вичнодостоиния памияти трона Пекскаго блаженничи ших' Патриархов',— и ми тоиа влагодати и власти наследниги бивше, поставляти различна чини и степени церковниа etc. etc.

Елико за предесоров' наших' бившаиа о вриетохоми, сие и въ кондитъ посвидѣтельствовамо вист', да престол' Темшварския и Липовския Епархији митрополитски именъ ест', и предесори Господина Николаиа Димитриевича истинни Митрополити от' предесоров' наших' вша состверждении, накоем' основани и аз назиданъ и властие моеи патриаршескои реченна Господина Николаиа Димитриевича за Митролита именем' и поставляем' и состверждаем', да познан' вдет' от' всехъ за истинна Митрополита Темшварскаго и Липовскаго etc.— За волше вieroarie и зкрвплене собственои ркоиз наших' подписемъ и печатом' назнаменемъ. Данно въ Белградѣ 1737 года месеца Ноеврѣя 17 дне (L. S.) Арсении Иоаннович м. p. apoi urméza: рскои властнои.“

Scriitoriulu acestui extractu nu se tinu aci strinsu de ortografi'a slavenésca a originalului, din unic'a cauza, ca deca va fi sa se dea publicitatei acestu extractu, sa nu vina culegatoriulu de litere in perplexitate pentru slovele, cari tipografiele nostre nu le au. —

Asiadara Patriarchulu Ars. Ioanovicu in an. 1737 pre Episcopulu Temisiorei—Lipovei Nicolaie Dimitrievic l'a denumitu si intaritu de Mitropolitu alu Temisiorei si alu Lipovei, seu mai dreptu dicendu a rennoitu si intaritu aceea ce a fostu si mai nainte in viétia; caci cuvintele de susu cele mai ba-

tătoare la ochi dau a pricepe : cum-ca predecesorii numitului Patriarchu incepundu in josu pâna la Arsenie Cernoviciu și mai înainte au aflatu toti scaunulu mitropolitanu in Temisióra deja in viétia; eara cele ce dicu: ca predecesorii lui Dimitrievic au fostu denumiti și intariti dela predecesorii lui Ioanovicu, cuvintele acelea nu se potu reduce mai departe decâtu numai pâna la Cernoviciu (1690.), căci înainte de venirea primelor colonie (1438, 1481.) nu erá nici semintia de serbi, au de ierarchia serbésca in Banatu; iéra acele prime colonie asiediate pre marginele Banatului, dupa citatele daté séu au avutu pre unulu din mai susu atinsii cinci episcopi antecernoviceni, care se pare a fi fostu celu din Bacic'a; séu au fostu pastoriți de episcopi români sufragani Mitropoliei romanesci pâna la infiintarea Ierarchiei serbesci (1690). Supremati'a ierarchica serbésca pâna atuncea, ba in fapta chiaru și pâna la 1720—22 in Banatu nu a fostu cunoscuta.—Dupa tóte aceste date și argumente e afara de tóta indoic'la, cumca originea Mitropoliei Temisiórei—Lipovei este romanésca și are a se reduce la cele mai carunte tempuri. Aflarea vechimei ei se pare a stá in legamentu cu cunoscerea istoriei episcopatului gr. orient. dela Cenade (Muresian'a) și a celui dela Severinu in specie a stralocárei resiedintiei lorú și a capului politicu dintr'unu locu intr'altulu, și anume dela Cenade la Temisióra, care se va fi ntemplatu—déca nu mai înainte—de siguru pre la an. 1311, candu Regele Carolu I. Robert a radícatu cetatea Temisióra la rangulu de capitala a tierci (Dupa articululu : „Zur Geschichte Banats, din Volks-und Haus-Kalender, Temesvar 1852.)

Fia fostu acést'a ori și candu, Episcopulu metropolitanu dela Temisióra a fostu sufraganu și Exarchu alu Mitropolitului adevératu canonicu dela Alb'a Iuli'a.

Pre la an. 1552. Mitropoli'a Temisiórei de furiele Turcilorú si va fi stramatatu scaunulu in Ienopolea, ce imbinata fiindu cu Transilvani'a cá si cele 8 privilegiate districte romanesci din Banatu, a fostu preste unu tempu cu totu tñutulu seu crutiata de Turci. Dela an. 1570 înainte vedemu episcopi mitropolitani la Ienopolea pâna la Longinu, și câteva diecenie dupa acést'a la 1690 aflámu pre Isaia Diacovic, carele reducenduse dieces'a in 1695 s'a facutu Episcopu in re'nviat'a, dar acuma Ierarchiei serbesci subordinat'a diecesa mitropolitana a Temisiórei. Se póte ca acestu Isaia și urmatoriulu seu Ioanichie Martinovic voru fi fostu și ei, — cumu ne spune mai susu comemoratu decretu—recunoscuti și intariti de mitropoliți din partea capului Ierarchiei serbesci. Eu celu ce scriu acestea—atare fapta aflai numai pentru Nicolae Dimitrievic (1737) și pentru urmatoriulu seu Georgie Popovicu (1737—1748)—dupa o singelia. — De aci înainte morindu Patriarchulu Ars. Ioanovic nu au mai fostu nici patriarchu in Carlovitiu, nici mitropoliu in Temisióra, pâna candu dreptu la 100 ani (1848) re'nviandu iéra patriarchatulu serbescu a re'nviatu cu elu, dar asta data numai promissiunea ajutoriului la reactivarea Mitropoliei, nu a celei sufragane dela Temisióra, ci a celei adevérate canonice dela Alb'a Iuli'a cá Mitropolia natiunala—romanésca basata pe dreptulu istoricu, dara dorere, promissiunea patriarchului data in scrisu a ramasu și pâna astadi numai promissiune ! (Va urmá.)

Adunarea generala a Asociatiunei transsilvane.

III.

Siedinti'a II. tinuta in 21 Iuliu. (2 Augustu.) 1864.

Siedinti'a se incepe la 10 óre. Dupa citirea și verificarea protocolului, d. Senatoru I. Balomiri propune, a se conscrie membrii presinti, cari se afla a fi cu numerulu 60; intre acestia adunarea vede cu placere și pre dd. Vicecomiti Dr. Hodosiu și Francu, pre d. Advocatu Dr. Brandusianu și d. Prot. Balintu.

Presidiulu aduce la ordinea dilei raportulu comitetului ad hoc pentru cercetarea socoteleloru. (Preside Can. Vestemianu, referinte Prof. Dr. Glodariu.) Cestu din urma, ocupandu locul la més'a preparata, reportéza, ca socotelele Asociatiunei afara de 2 mici positiuni, dela cari lipsescu documentele, suntu in cea mai buna ordine, și propune a se aduce d-lui cassieriu Brote multiamita publica din partea Asociatiunei. Apoi, abatendu-se dela ordinea dilei, face amintire de perderea cea dorerósa, ce o avú Asociatiunea prin reposarea poetului Andreiu Muresianu, a prof. Dr. Barnuti, a negociatoriului din Brasiovu Georgiu Ancanu, și doresce, cá simtiamentulu de dorere alu Asociatiunei sa se esprime la protocolu. P. Pope'a continua firulu, adaugendu numele ddloru Andreiu Vasiciu V. Comite Petcu și Turdosianu, și astfelu completata propunerea Dr. Glodariu se ia la protocolu.

Dr. Brandusianu constata mai antáiu, ca ante-

vorbitorii s'au abatutu dela ordinea dilei, apoi reintorcenduse la socotele, aru dori, cá cele dóue positiuni de cáti-va cruceri, cari nu erau documentate, sa se dificalteze, și socotelele pâna atunci sa nu se declare rectificate. Dupa o desbateré mai indelungata asupr'a acestoru mici indoiei, in carea secretariulu rectificá posturile dubie, pres. Cipariu trage atentiunea aduárcei asupr'a micimeisí neinsemnatei lucrului, prof. Boiu la insarcinarea orala din partea dlui cassieriu declara, ca acést'a e gat'a a-si dá séma in scrisu asupr'a ori carui punctu de indoic'la: se priimesce propunerea presiedintelui, cá in privinti'a acestoru positiuni sa se recuire d. cassieriu a le documentá.

La ordine urméza raportulu comitetului ad hoc pentru preliminarea bugetului pe anulu venitoriu. (Preside Dr. Vasiciu, refert. prof. Boiu.) Cestu din urma espune mai antáiu principiile, din cari a pureesu comitetulu: 1) a se luá dreptu venitu numai ce e siguru, nu si ce e probabilu, dupa cum se facuse in anulu trecutú, apoi 2) a nu se preliminará mai multu, decum permitu statutele, și anume § 26. Apoi citește raportulu, din care se vede, ca venitul siguru alu Asociatiunei pe anulu venitoriu 1864/5 va fi 2955 fl., din cari Asociatiunea póte dispune de 2360 fl. Acést'a aru fi cu 483 fl. mai putínu decâtu in anulu trecutú; lips'a acést'a in sa se acopere cu 463 fl. prisositori din anulu din urma, asiá, încátu summ'a pentru spese face 2823 fl., și comitetulu crede, ca din acést'a sa se acopere tóte rubricile de erogate, cá si in anulu premergatoriu, numai premiulu pentru stenografi sa remána afara. Astfelu aru prisosi apoi 193 fl., cari comitetulu propune a se lasá la dispositiunea comitetului permanentu p e n t r u c a s u r i n e p r e v e d i u t e.

In privinti'a stenografiloru se nasce desbateré: Dr. Brandusianu arata necesitatea cea mare de stenografi si imputa comitetului ad hoc, pentru ce a lasatu postulu acést'a neconsideratu.

Referint. escusa lucrulu cu aceea, ca invetiarea stenografiei acum, dupa esirea unuí manualu de stenografia in limb'a romána, de d. Dim. Racuciu (Vedi la varietáti!) nu va mai fi asiá grea. Gimnasistulu Filimonu Ilea din Blasiu tocmai substernuse o petitiune pentru unu stipendiu stenograficu; dd. Cipariu, Pappalvis. a spriginira rogarea, si Dr. Brandusianu propuse a se aplacádá stipendiulu cerutu; in fine se priimesce propunerea Prof. Boiu: cá petitiunea respectiva sa se predé comitetului cá celui ce-i compete impartirea stipendiiloru.

Propunerea P. Pope'a: a se face dóue stipendie a 25 f., nu se priimesce, ci in fine se conchide a se fundá dóue stipendii stanografice de cáte 50 f., ear restulu de 93 f. a se petrece in rubric'a speselorú neprevedute.

Secretariulu H. Russu trage atentiunea cea seriósa a adunárei generale asupr'a actelorú Asociatiunei, cari nu numai ca nu se vendu nici cu pretiuri scadiute, dar si dupa ce Esc. Sea Presied. Br. de Siagun'a dispuse a se tipári si in an. acést'a gratis (Sa traiésca!), si dupa ce adunarea generala din Blasiu a hotarítu cá sa se imparta gratis, totusi nu se petrecu, ci jacu cu sutele in archiv'a Asociatiunei.

Aici se incinse o discussiune viua: Dr. Brandusianu cu multi altii e de parere, ca si de aici înainte sa se imparta gratis, portandu respectivii numai spesele postale; prof. Cristea propuse, cá pretiulu pentru acte sa se tramita dedodata cu taxele anuale; in fine dupa ce din deslucirile V. presiedintelui si V. secretariului se vediú, ca Asociatiunea n'are de unde tipári actele, se decise: cá acelea sa se venda cu pretiulu ce-lu va defige Comitétulu, insarcinandu-se colectorii cu vendiarea lorú in modululu celu mai efectivu.

Prot. Bercianu purcediendu dela drumulu de feru, ce vine a se cladí, si aretandu lips'a cea mare, ce o avemú noi Románii de barbati tehnici, propune a se decretá crearea unoru stipendie pentru tehnici si montanisti románi. P. Pope'a reflecta, ca statutele impunu Asociatiunei datorinti'a de a se ngriji pentru deosebitele ramuri de sciintie si arte, si de órece bugetulu pre an. 1864/5 nu permite a se creá stipendie nóue, si iarasi cele vechi nu se potu luá dela cei ce le au acum, nu remáne alt'a, decâtu devenindu vre unulu din aceste stipendie in vacantia, acell'a prin concursu sa se ofereze unui tineru, ce va sa studieze tecnic'a. Si dupa ce in caus'a acést'a mai vorbescu de repetite ori Francu, Dr. Hodosiu si Dr. Brandusianu, apoi Balintu, Dr. Glodariu, Dr. Petcos. a., se decide, ca devenindu in vacantia vre unulu din stipendiele a 300 fl., comitetulu sa escria concursu pentru unu studinte de technica.

Cu aceste lucrárele propri ale adunárei erau mai terminate. De óre ce in sa dela prim'a alegere a comitetului si

a funcționarilor Asociației trecuseră trei ani, și astfel conform §-lui II. din statute veniau a se face alegeri noue: Vicepresedintele multiamindu adunării generale pentru onoarea și încrederea, ce li s'a datu din partea Asociației, apoi urându fiitorului comitetu și mai mare succesu, decum potă aretă cestu actualu, se rōga a se priimi dimissiunea funcționarilor de acum, și spre scopulu consultărei asupr'a nōuelor alegeri suspenda ședința pe $\frac{1}{4}$ óra.

Intre membrii de fatia în tōte părțile se audiă dorința, că sa funcționeze și mai departe comitetulu de acum; de aceea Dr. Hodosiu vorbi din inim'a tuturor, candu propuse a se aduce funcționarilor de acum cea mai intima multiamita a adunării, și a se rogá, că sa binevoiesca a portá acēsta sarcina și pe urmatorii trei ani. Nici o singura voce nu se radicá contr'a acestei propuneri, carea fu priimita cu acclamațiuni nenumerate.

Dimissiunea d-lui Baritiu nu se priimi; numai în loculu d-lui Brote, care-si aretá absolut'a nepotintia, de a mai administrá cass'a Asociației, se alese d. capitanu pens. Stezaru.

Mai departe propune Dr. Hodosiu, ca de óre ce atātu presedintii, câtu și alti membri ai comitetului adeseori sunt impedecati a luá parte la ședințele lunare: de aceea sa se alege 6 membri substituti din Sabiu și apropiere; asemenea, că în lips'a presedintiloru presiđulu comitetului sa-lu porțe membrulu celu mai betrānu dupa vârsta, și în fine a se modificá și §-ii respectivi ai statutelor în întielesulu acest'a.

Asupr'a numerului, precum și asupr'a numirei acestor membri se nasce discussiune îndelungă: Unii (Boiu și Dr. Brandusianu) sunt de parere, ca aceia trebuie sa fia totu 12, alții iarasi (Dr. Hodosiu, Francu Rusu și alții) voru numai 6; în fine parerea cēsta din urma la votare castiga majoritatea voturilor. Cātu pentru numirea lor: onorari? substituti? supplenti?—se priimesce numirea cēsta din urma, și la propunerea Dr. Hodosiu se alegu dd. Dunc'a, Hanni'a, Popescu, Boiu, Cristea și Vaid'a sen.

Secretariulu II. Rusu din caus'a multimei și greutatei oficielor se, precum și a nesănătății si-cere dimissiunea, carea se reiepta cu: Sa traiēscă! Repetindu rogarea sea, pres. deschide desbaterea asupr'a aflărei unui espedientu, prin care sa i se dea ajutoriu. D. Secr. declara în fine, ca astfel condiționatu va mai duce anul acest'a oficiulu seu. Aici se nasce o desbatere mai îndelungată, la care iau parte presedintele, Francu, Pope'a, Dr. Hodosiu, Dr. Brandusianu și alții. Dupa ce se cērcă felurite căli, prin cari s'aru poté dá ajutoriu secretariatulu în cancelari'a Asociației, acest'a în fine declara cu parere de reu, ca juristii stipendiați nici pe departe nu i-au datu ajutoriulu acest'a, la care-i îndatorase hotarirea adunării generale din Blasiu, ba doi dintre densii nici ca au intratu vre-odata în cancelari'a Asociației. Adunarea generala cu multa neplacere ia spre șciintia aceste descoperiri, și în fine, la propunerea Dr. Brandusianu, decide: că din cele șapte stipendie a 100 fl., menite pentru iuristii din Sabiu, unulu sa se traga și cu sut'a aceea de florini sa se remunereze unu scriitoriu stabilu alu secretariatulu.

Secretariulu II. aduce la cunoscint'a adunării trist'a împregiurare, ca membrii Asociației scadu neîncetatu, asiá încātu dela întemeierea ei cu preste 800 membri pâna acumu numerulu acest'a s'au înjumetățitu. O parte mare a acestei împregiurări la desbaterea ce urmēza se imputa d-lor colectanti, cari cu mica esceptiune au aretatu preputinu interesu și zelu pentru înaintarea Asociației. De aceea se priimesce cu placere propunerea d. Francu, că colectorii sa se îndatoreze a reportá pe fiacare anu comitetului despre starea membrilor din cercurile lor respective; ear cercurile, dupa ce se audu mai multe pareri, adunarea decide a se face dupa protopopiate.

P. Archimandritu Popasu ia cuvintulu, spre a aretá, câtu de puțin s'au apropiatu pâna acum Asociației de scopulu seu celu adevratu, și astfelu câtu de puțin folosu practiculu au adusu pâna acum. Politic'a ne absorbē intru atāt'a, încātu nici sectiunile, ce s'au formatu pentru deosebiti rami de șciintia, inca n'au potutu dá vre'unu semnu mai remarcabilu de viētia. Un'a causa, pentrucē aceste sectiuni n'au desfășuratu pâna acum activitate mai mare, va fi și aceea, ca membrii lor sunt departati cu locuintele, și consultarea împrumutata astfelu devine fōrte cu anevoie. De aceea densulu propune, a se creá trei sectiuni, un'a în Blasiu pentru Filologia, alt'a în Brasiovu pentru Istoria, și a treia în Sabiu pentru șciintiele naturii. Propunerea se priimesce cu viua multiamire.

Urmēza alegerea membrilor onorari, spre care scopu Dr. Vasiciu propune pre presedintele dietei transilvane Gustavu Groisz, ear Rusu pre rectorulu universitatēi din Iasi, Dr. Titu Liviu Maioreșcu. Ambii se priimescu cu aplausu.

La alegerea loculu pentru adunarea venitoare domniau dōue pareri: unele voiau Belgradulu, altele Abrudulu. În fine se priimi cestu din urma.

Cu acestea e finita ordinea lucrărilor.

Vice-pres. se radica, spre a rostí cuvintulu de încheiere și a esprime multiamit'a sea pentru întieptiunea și moderațiunea, ce o manifestara membrii adunării; ear P. Vicariu Petru Popu din Hatiegu multiamesce V.-presedintetui și tuturor membrilor, cari parte din departări mari au îmbucuratu pre Hatiegani cu venirea lor, și încheia cu multiamita cătra Mai. Sea, subt a cărui scutire înflorește Asociației.

Intre strigări șgomotōse: Sa traiēscă Mai. Sea! se încheia osteniciōs'a ședința, ce durase dela 10 pâna la 4 $\frac{1}{2}$ óre dupa amedi. —

În otelulu opidanu comun'a arangiasē unu banchetu pentru șapte dieci persoane. Acest'a decurse cu cea mai animata jovialitate. D. Presedinte deschide pōrt'a toastelor, închinandu pentru Mai. Sea, P. Vicariu Petru Popu pentru pres. Asociației Eppulu Siagun'a, P. Protosințelu Pope'a pentru Esc. Sea Mitropolitulu Siulutiu, P. Archimandritu Popasu pentru Hatiegani, Dr. Glodariu pentru V.-presedintele Asociației, Dr. Hodosiu pentru națiunea romāna, d. Silvasi judele supremu pentru prosperarea Asociației și înfratirea popōrelor transilvane prin cultura s. a. s. a.

Sub sēra vr'o 7—8 carutic cu óspeti, cu d. Vice-presed. în frunte, se dusera la satulu învecinatu Farcadinu, spre a face curtenire Baronului Nopce'a betrānului, care invitase pre óspetii Assoc. la prāndiu, și nepotendu-se acēst'a, i priimi acumu cu îndatīnat'a-si finetie și ospitalitate.

Multi dintre membrii Asociației plecară inca Marti sēr'a, cei mai multi inșă numai Mercuri diminēti'a si-luara adio dela ospitalii Hatiegani, cu bucuria, ca si-au plinitu datorința fatia cu Asociației, și cu întristare, ca cele dōue-trei dile pe pamentulu celu mai classicu alu Transilvaniei se strecuraseră prērepede. —

Dela congressulu serbescu.

Despre cele petrecute în Carlevitiu din dilele acestea aflāmu, afara de cele comunicate pâna acum, dupa „Tem. Ztg.“ următoarele: Deputatii romāni caletorira la Carlevitiu cu programulu gat'a. În Neoplant'a și Carlevitiu cercetara cu deameruntulu împregiurările și se consultara asupr'a modalitatēi ducerii la deplinire a programulu lor, ceeace o si facura într'unu modu aprobatu atātu de comissarulu imperatescu, câtu si de Serbi. În 31 Iuliu Romāni, cu Episcopulu Ivacicovicu în frunte se presentara comisariulu r. în Petrovaradin, și anume că reprezentanti ai dorințelor și intereselor poporulu romānu de relig. ort. or. În prim'a Augustu, dupa ce comissariulu r. intrase în Carlevitiu și priimise salutările îndatinate, iar i se presentara Romāni cu Eppulu din Aradu în frunte; Eppulu adresă în numele deputatilor romāni câteva cuvinte, în cari apostrofă, ca deputatii romāni sunt siliti a luá pozițiune deo-arebita fatia cu congressulu naționalu iliricu.

Acēst'a o espusera mai pe largu în declaratoriulu datu comissariulu, și în memorandumu substernendu Mai. Sele. Deputatulu Babesiu prededū ambe actele comissariulu rogandulu, a-le luá la cunoscintia și a-le substerne la loculu preinaltu. Comissarulu priimi actele, a căruru esintia e, ca Romāni acestu congressu electivu trebuie sa-lu privēsca că curatu serbescu meritulu pentru alegerea Archiepiscopulu și Mitropolitulu curatu serbescu, la care ei cu consciintia curata nici chiaru din iubire și respectu cătra sor'a națiune serbēscă nu potu luá parte.

La festivitățile și banchetele, ce urmara, participara și Romāni, și preste totu se folosira de tōta ocasiunea, pentru de a castigá causei Mitropoliei lor și înaintea clerulu serbescu, și înaintea deputatilor serbesi și la totu poporulu serbescu pozițiunea cuvenita. Pasirea lor în publicu fu mai pe urma în 5 Augustu în adunarea congressulu, nemijlocitu dupa ce comissariulu congressulu anunțiasē deschiderea desbaterilor și a actelor de alegere. Deputatulu Babesiu dedū o de claratiune în limb'a germana, carea fu intrerupta mai de multe ori cu: Zsvio!

Vre-o desbatere ori declarațiune a deputatilor serbesi asupr'a acestei manifestatiuni a Romānilor nu concesse Comissariulu, și Romāni si esira îndata cu densulu, încependu-se actulu alegerii. Serbilor le batū la ochi, ca Romāni toti

se grupau impregiurulu unui centru, și tota activitatea lor precedea de aici. Centrulu acest'a, că totdeun'a, eră d. de **Mocioni**.

Mai departe spune totu „Tem. Ztg.“, ca deputatii români în 6 Augustu plecara cătra casa și ca p. n. sancționare a alegerei de Mitropolitu va urmă cătu mai curendu. Serbatórea instalatiunei se va face în 6/18 Augustu, dñu'a natala a Mai. Sele, cu pompa neindatinata, carea o va mari unu batalionu de milita cu musica, ce va intrá atunci în Carlovitiu.

Sabiú în 31 Iuliu. (Felurite.) În siediñt'a dietala de astadi se citira p. n. rescripte imperalesci, prin cari se aduce la cunosciñt'a dietei, ca Maiestatea Sea au intaritu articolulu de lege pentru tribunalulu supremu (schimbandu-se locul resiediñtiei acelu'a la Vienn'a, în locu de Transsilvani'a. și cu unele alte modificări), apoi pentru schimbarea § 75 din legea dietala (privitóre la diurnale deputatiloru), în fine pentru sancționarea și publicarea legiloru în Transsilvani'a. — Din a l e g e r i l e cele nóue între Magiari-Secuii esira mai pretotindenea totu deputatii de mai înainte. — De erl nópte plóua mai neñtreruptu și e rece; ne tememu că a dóu'a catastrofa de inundare. —

Belgrádu 10 Augustu. Adi se începú a patr'a alegere de deputati în orasiulu nostru, alu cărei resultatu fu, ca se alesera cu pluralitatea voturiloru:

Baronele **Stefanu Kemény** și Canoniculu **Franciscu Barts**. Eyrei luara parte la votare fórte puțin, Magiarii inca nu toti; ér Români asemenea puțin, acestia din urma, diceau mai multi, ca dece sa mai votiseze, fiindu în minoritate absoluta, și Magiarii ori pe care voru alege, totu nu se ducú, lângá care mai adausera, ca unu magiaru care impartí biletele, liaru fi dñsu, cumca barbatii lor sciuti pentru cari au votisatu **A. T.** și **N. B.** jun. și déca ii voru alege, totu nu se voru duce la dieta! —

Bucovin'a, de pe ap'a Siretului 18 Iuliu 1864. (Intardiatu.) Suntemu în ajunulu unei fapte momentoase pentru biseric'a ortodocsa-resariteana în Austri'a, avendu în curendu sa urmeze, dupa vointi'a imperatésca, alegerea Mitropolitului serbescu.

Unu feliu de inviatiu la asta alegere i-a venit delá ministeriulu de statu, și Eppului nostru, carele s'a și adresatu în dílele trecute la Comissarulu c. r. Philipoviciu cu scopu, de a capetá unele desluciri în privinti'a alegerei și a celoru ce au sa urmeze dupa dñs'a.

Pân'acum'a n'a strabatutu inca în publicu, ca pe ce motive rediamatu voiesce Escellenti'a Sea a luá parte la alegere, atát'a in sa se scie, ca necapetându inca nici unu respunsu delá domnulu Philipoviciu, nu face dispusetiuni de calatoria.

Intr'aceea în insusietate de fii ai bisericeii dreptu-credincióse, cari dorim binele ei, simtím detorinti'a a face observaciunea, ca, déca s'aru otari Escellenti'a Sea, de a calatori la Carlovitiu, pentru cá sa iaie parte la alegerea mitropolitului serbescu, ar face o fapta, ce cuprinde în sine nisee rezultate canonice cu totul opuse celoru ce tindeá a le ajunge atátu insusi prin purtarea-i de pân'acumu fatia cu tendintiele serbilor, cátu și clerulu bucovinéu prin renumitele sele „dorintie“ din anulu 1861.

Pe lângá aceea e de luatu bine aminte, ca las'ca Români din Banatu, Ungari'a și Ardélú nu se potú impacá cu procedur'a aceea, ca mai antáiu sa se aléga mitropolitulu și episcopii pentru locurile vacante și dupa aceea abiá se urmeze desbaterile asup'r'a afaceriloru scolare-fundacionale și bisericesci, dar'apoi cu astfelu de procedur'a nu se tienu multiemiti nece chiaru Serbiu și cu atáta mai puțin se poate invoi cu dans'a Escelentia Sa, episcopulu nosru, carele inca trebuie sa doreasca din toata inim'a, cá sa se lamureasca si sa se statoreasca odata drepturile și referintiele bisericeii ortodocse în Austri'a fatia cu statulu și fatia cu alte natiuni și confesiuni.

De aceea credemu noi, ca Esc. Sea, déca se va duca la Carlovitiu, nu va poté sa tina cu Serbiu și cu Români încátu se atinge de schimbarea procedurii, cá sa se incuviintieze adeca de cătra Maiestatea Sea Imperatulu, ca mai antáiu sa se puna la cale referintiele bisericeii ortodocse die atinsele puncturi de vedere și apoi sa vina la rendu alegerea pentru locurile vacante; căci numai asiá va poté ajunge și dieces'a nóstra la credintiá cu pretinderile sale istorice și cu tendintiele suprematice ale ierarhiei serbesci.

Facendu-se schimbarea procedurii în intielesulu acest'a, ce arn avé apoi Escellenti'a Sea de sustinutu și de concesu în desbaterile atinse, ast'a a intielesu acum atátu din respunsurile,

ce i le-a datu preotimea la cele siepte întrebări de asta carna, și din respunsurile, ce i s'a datu de curendu la cele dóue întrebări, ce le-a fostu pusu unoru preoti distinsi înainte de santirea catedralei, cátu și din articolulu din gazeta bisericeésca „Preotulu“ Nr. 22, 29 Februariu 1864, și suprascristu, Incercări serióse spre rumperea legaturii canonice dintre Biseric'a ortodocsa a Bucovinei și cea a Moldovei, din carele reproducemu pasagiulu urmatoriu: Apelám deci la patriotísmulu și iubirea de ortodocsiá a fratiloru Bucovineni, și în particulariu, a Présantitului Episcopu de Cernauti, Eugenie Hacmanu, ca sa se nevoiesca cu nevointia buna . . . spre a nu se compromite o legatura canonica, a cărei rumpere nu-i va atrage decátu defaimarea și disaprobarea a totu ce este ortodocsu, a totu ce este románu și simte romanesc.“

Mai multi.

Varietáti și nouátii de di.

(**Darul literariu**.) Esc. Sea Mitropolitulu greco-catolicu, Conte **Alessandru Sterc'a Siulutiú** a facutu „**Tesaurulu de monumente istorice pentru Romani'a**“ unu daru literariu prépretiosu: unu volumu de 162 manuscripte de documente istorice, privitóre mai cu séma la istori'a politica și bisericeésca a Românilor transsilvani. În epistol'a Sea comitativa dice ven. Archipastoriu cătra d. Papiu Atát'a voiescu sa scii, ca acestea suntú scóse din locuri unde nu ori cine poté sa strabata, și care eu, împreuna cu fratii Mocionesci, cu dóue mii fl. le-amu rescumperatu dintr'o mána lipsita. Eata dar ti-le tramitu cu acésta buna ocaziune, crediendu, ca în mai buna mána între fiii natiunei nóstre, nu le potú incredintiá, etc.

(**Stenografiá romána**.) Suntemu fericiți a poté anuntiá publiculu románu esirea unui oposculu despre Stenografi'a romána dupa sistemulu lui Gabelsberger. Autorulu carticelei, d. **Dimitriu Racuciú**, juristu absolutu și de asta data stenografu románu la diet'a transsilvana, încátu scimu, este celu d'antáiu care cércá a latí acésta frumósa și trebuinciósa desteritate între Români. Carticic'a se afla de vendiare la tipografi'a diecesana în Sabiú a 1 fl. v. a.

(**Bibliografiá**.) Societatea bisericeésca literaria a teologiloru români gr. cat. di Vienn'a a tradusu unu opu catecheticu sub numele „**I. Deh'arbe**“, care constá din 3 tomuri a 28 cóle. Tomulu I. e gat'a și se poté procurá prin prenumeratiune cu 1 fl. 50 xr. v. a., tramitiendu-se epistolele francate la: Societatea bisericeésca literaria a Teologiloru români în seminariulu gr. cat. centralu. **Schönlatern-Gasse** Nr. 10 în Vienn'a.

Spesele Rusiei pentru delarea revolutiunei în provinciile sele apusene și n Poloni'a facu 68 millióne ruble; bugetulu militariu pe anulu 1863. se urcá la summ'a de 154,048,636 ruble, și n anulu 1864. se va urcá la 152,435,399 ruble.

Premiu literariu. **D. Vasíu** dintr'o impregiurare sióda a destinatu 20 fl. pentru cea mai buna poesía satirica, ce va esi în Umoristulu în triluniulu Iuliu, Augustu, Septembrie. La lupta dar toti iubitorii umorului!

Principatele române unite.

La propunerea ministrului presiedinte d. **Cogalnicénu**, Domnitorulu prin decretulu Seu din 19 Iuliu a. e. a decretatu, ca ministeriulu justitiei și alu cultelor și instructiunei publice voru formá pe venitoriu unu singuru ministeriu cu numirea de: Ministeriulu justitiei, alu cultelor și instructiunei publice. Asemenea s'au contrasu prin altu decretu domnescu din aceeași di ministeriulu de agricultura și lucrári publice intr'un'a cu ministeriulu de interne. Cu acestea în legatura d. Ministru alu cultelor și instructiunei publice d. **Bolintinénu**, precumu și d. ministru alu justitiei **P. Orbescu** au demissionatu. Scopulu acestorú reduciuni este parte economisarea cu veniturile statului, parte o concentrare mai stricta a administratiunei.

Prin altu decretu de același datu Domnitorulu acórdá amnestiá generala pentru tóte delictele politice, cu acea conditiune in sa, cá straini implicati în aceste delicté deodata cu priimirea amnestiei sa parasésca Romani'a.

Prin tóte foile din urma de ori ce colóre se vorbiá cu multu interesu despre alegerile membriloru la municipalitatea din Bucuresci, ce erau sa se faca Domineca în 27. Iuliu. Despre resultatulu lorú inca nu scimu nimicu; la tóta intemplantia in sa acelea voru fi unu barometru insemnatu alu opiniunei publice din capitala.

Correspondintiá.

La Porcesci. Odata pentru totdeun'a: correspondintiá anonime nu priimim.— Unu Pr. din B. Cuventulu cătra „Umoristulu“ prea lungu pentru fói'a nóstra, unde nici ca-i e locul.